

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.— „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50 „ 2.25 „
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov. v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ostra.

EDINOST

Oglaš in oznanila se računajo po 8 nov vrvca v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvo Piazza Caserma št. 2. Odpriete reklamacije o proste poštine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinost je moč.

Vabilo na naročbo.

Ob začetku četrtega četrtletja vabimo svoje naročnike, da pravčasno ponovno svojo naročbo, in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni, in napočila je doba, ko narod slovenski krvavo potrebuje neodvisnih glasil, zahtevajočih prava naša, ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-hodi odnošajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gmojne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto gl. 6.—
za polu leta „ 3.—
za četrt leta „ 1.50

Uredništvo in upravištvo.

Obsodba.

Njegova prevzvišenost knezonadškof goriški izjavil se je te dni, da znani goriški list „Corriere“ propoveduje krive nauke (herezijo) ter je zajedno pooblastil dva gospoda, da obelodanita to izjavo njegovo. Prevzvišeni nadškof dostavil je še, da obžaluje in močno kara tiste katolike, ki čitajo ta list.

Ta obsodba, ki je zadela intransigentni, narodu slovenskemu do fanatizma sovražni list, je prezanimiva tudi za nas mnogih strani.

Najprvo nam je v dokaz, da je le resnica to, kar mi vedno trdimo: da se narodna ideja slovenska in versko čuvstvo razvijata in pospešujeta vsopredno, nikar pa navskrižno. Nebrojnokrat smo že naglašali in naglašamo zopet danes najodločneje, da kdor pri naših razmerah dela v raznarodnje Slovencev, ta izpodkopuje versko moralo in versko čuvstvanje. V našem javnem življenju moremo opazovati slednji dan staro prikazen, da sovražniki narodnosti slovenske so zajedno sovražniki veri katoliški, posebno pa še poglavarju te cerkve, sv. Očetu papežu. Stara prikazen, smo rekli da je to, ali vendar vendar: lepo število ognjevih katolikov je v Slovincih, ki ne vidijo (ker ne vedo videti) te resnice; katolikov, ki stikajo le po slovenskih „liberalcih“, a ne pomislijo, da s tem svojim stikanjem spravljajo v nevarnost verski čut, ker gladijo pot pogubnemu rovanju resničnih in nevarnih brezvercev.

Kdor v svoji slepoti skuša na Primorskem slabiti podlago slovenstva, stremiškega po narodni enakopravnosti in po osiguranju obstanka vseh znakov, sestavljaljočih narodnost, ta izpodkopuje podlago verskim interesom. Te istine ne oblačijo morda nikjer po Slovenskem tako živo, kakor jo občutimo uprav pri nas v Trstu. Pri otrocih naših odpadnikov moremo se prepričati sleherni dan in na vseh vogalih, da so s padcem narodnosti padli tudi morala, vera v Boga in spoštovanje do cerkve in njenih apostolov. Tu v Trstu

prišlo je židovstvo do nenadejane moči in slave, tej moči se klanjajo po ulicah, po društvih in rumenih palačah. Klanja se tej moči skoraj — vse, le živeli slovenski se jej ne klanja. Kdo more zanikati to resnico? Če pa je to resnica, ni-li jasno, da so v Trstu verske koristi v popolnem soglasju z narodnimi koristmi? Pri teh naših, do skrajnosti nenaravnih in nezdravih odnošajih skoro ni drugače mogoče, nego da vsakdo, ki se je izvil iz naročja narodnosti, pade v naročje — židovstva, če tudi ne formalno, gotovo pa dejanski. S tem je jasno izražena direktiva poslancem vere Kristove: varujte, branite narodnost slovensko, da nje sinovi ne zaidejo v nevarnost, da jih uduši silni upliv neprijateljev vere katoliške! Neprijatelji narodnosti slovenske so zajedno prepovedniki herezije, to nam priča zopet izjava prevzvišenega nadškofa goriškega, naperjena proti listu „Corriere“, koji list je posebno na glasu zbog svojega smrtnega sovraštva do Slovencev.

A obsojen ni samo „Corriere“, obsojeni so tudi nekateri drugi; obsojen je tudi konservativni tabor italijanski. Prevzvišeni knezonadškof goriški je karal in obsojal vse tiste katolike, ki čitajo tak list. Po takem zaslužijo še hujše grajo duhovniki, ki ga čitajo. Kaj pa naj rečemo o duhovnikih, ki ne le čitajo, ampak tudi podpirajo duševno ta list? Čujte in strmite: javna tajnost je, da so strupeni dopisi, prijavljeni v poslednjih časih v „Corrieru“ ter naperjeni proti Hrvatom in Slovincem istrskim — dopisi, prenasršeni obrekovalno in denuncijantsko tendencijo — prihajali iz rok dobro poznanih italijanskih duhovnikov. V teh slučajih je narodni fanatizem italijanski zadušil celó zavest o dolžnostih lastnega svetega poklica; a nam posvetnjakom se z neke strani šteje v zlo, ako se odločno, ali postavnim potem potezamo z dejansko izvršitev popolne enakopravnosti tudi za narod slovenski, ako se protivimo nasprotnikom te enakopravnosti, kjer-koli naletimo nanje; — mečejo nam v obraz „absolutno narodnost“, kakor da smo s tem šigmatizovani Bog ve kakó!!! In zato smo se razveselili obsodbe, koje je izrekel dobri vladika goriški, ker je ž njo obsojena gnusna pisava goriškega lista in s tem so obsojeni tudi tisti, ki podpirajo ta list. Zato pa vprašamo danes še enkrat in bi prosili točnega odgovora: ali moramo v političkih in narodnih zadevah poslušati tudi take cerkvene dostojanstvenike, ki ne le simpatizujejo, ampak očitno podpirajo liberalno stranko italijansko, ki v svojem narodnem fanatizmu pišejo v list, kojega je sam prevzvišeni vladika obdolžil — herezije?!

In kaj naj rečemo o goriških italijanskih konservativcih? Obsojeni so tudi oni! Ni-li gola resnica, da njih organ — „Eco“ — kar tekmuje z liberalnim „Corrierom“, kadar treba nasprotovati narodnim prizadevanjem Slovencev, ako se le dotični predmet naravnost ne dotika kake verske zadeve? Na jedni strani zidajo, po okoliših pa podpirajo one, ki bi hoteli sproti rušiti, kar so oni sezidali. O gospoda: javno delovanje mož in strank bōdi

v logiški zvezi na vse strani; kdor je res konservativec, kdor hoče res pospeševati koristi svete vere, treba, da se izogiblje ne le vsemu, kar je naravnost škodljivo stvari, kateri služimo, ampak izogibati se mora tudi vsemu, kar bi tem koristim utegnilo škodovati indirektno (posredno)! V tem pogledu pa imajo italijanski konservativci mnogo na vesti: verski stvari hočeje služiti, a navadno se vežejo z nasprotniki vernega in pobožnega življa slovenskega. Te prečudne taktike italijanskih konservativcev nismo mogli razumeti nikdar, ožigosali smo jo često in obsojamo je tudi danes najodločneje.

Prevzvišeni knezonadškof je pritisnil italijanskim liberalcem znak herezije na čelo ter s tem izrekel strogo obsodbo. S tem je postavil visok zid mej heretike in konservativce. Sedaj smo pa radovedni, ali bodoje italijanski konservativci tudi v bodoče skušali na skrivaj (če tudi v posamičnih slučajih) plezati čez ta zid — k nasprotnikom vere katoliške. Chi vivrà, vedrà!

Iz delegacije.

Govor delegata Vekoslava Spinčića v seji dne 19. oktobra 1892.

Visoka delegacija!

Najprej želim nekoliko govoriti o upravi Bosne in Hercegovine. Po obširnem govoru velečenjenega druga dra. Masaryka ni mi namen govoriti mnogo. Ponočil bodem marsikaj, ali dobro je, da se čuje tudi s druge strani, potem ko sem jaz poučila dobil od drugod.

Najprej hočem priobčiti dvojno, kar sem doznal tu v Budimpešti po pismih.

Ivan Pavelič služil je v Bosni in Hercegovini z všteto vojaško službo od 1879. do prošlega leta. Zbog neprijateljstva denunciral ga je redarstveni uradnik dvakrat po krivem kot sokriva pri nekem umoru, a obakrat je bil proglašen povsem nedolžnim. Po prvem kratu je tudi avansiral. Po drugem kratu, potem ko je sedel skoraj leto dni v preiskovalnem zaporu, in potem ko je bil istotako proglašen nekrivim, niso ga hoteli več v njega službo, od katere ni bil niti odstavljen. Dotična okrajna oblast napotila ga je na deželno vlado. Tej je poslal pisano prošnjo in tudi osebno je šel tja. Rekli so mu, da je ni postave, po koji bi mogel zopet zasesti svojo službo, ter da je inozemec — četudi je Hrvat iz Udbine. Napravil je prošnjo na ministra skupnih financij, odgovora pa še nima.

Bilo je že omenjeno, da je v proračun postavljena svota 75.000 gl. za študentske stipendije. Iz drugega pisma poizvedam mej drugim, da sta jih dobila: sin jednega računskega svetovalca v Sarajevu in sin jednega učitelja v Bosni na šoli, ki je, po imenu sodeč, nemška. Kar se dostaje te dvojice, dalo bi se še nekako raztolmačiti: njuna očeta služita v Bosni, morata toraj dobiti podpore. Kako pa pride druga dvojica, katere jednemu je oče v Novem Sadu, a drugemu učitelj na Dunaju, od tega, da uživata študentske stipendije iz Bosne in Hercegovine, tega jaz ne razmem.

A sedaj gospōda moja, hočem vam priobčiti vsrbino spomenice, katero je lani iz Bosne dobil jeden poslanec v državnem zboru ter jo izročil meni, ter jej kaj pridodati na malo mestih.

V tej spomenici je najprej govor o tem, kar se je zboljšalo za časa okupacije: zgradile so se ceste in železnica, in upati je, da se čim prej sezida toli potrebna železnica Banjaluka-Spljet; ustanovili so se poštni in telegrafni uradi; uredila in odštila so se mesta; postavila so se uradna poslopja, osnovala so se raznovratne šole.

Poleg teh dobrot so pa zla, osobito za kmečko prebivalstvo, za kmete, preteča jim s propadom.

Z desetino je na slabšem, pravi in dokazuje spomenica, nego-li za časa otomanske vlade.

Pod poslednjo plačali so v naravi od tega, kar jim je dal Bog, in ni jim trebalo dalje brigati se za to. Sedaj morajo plačevati v denarju, morajo torej poprej prodati in to do novega leta. No, to ne bi še bilo tako hudo; to odgovarja bolj duhu časa. Ali slabo je to, da vlada določa cene, za katere se pridelki ne morejo prodati. Tako so določene cene za grah po 20 nvč. za oko, za pšenico 12, za rž in koruzo 9, za ječmen in proso 7; a prodati se morejo grah po 10 da ali ne, pšenica po 6—7, rž in koruzo po 4—5, ječmen in proso po 3—4. Torej komaj za polovico določene cene, tako, da mora lastnik prodati dvakrat toliko, če hoče dobiti zahtevani denar, tako, da plača, ne desetino, ampak petino svojih pridelkov.

No, to še ni vse.

Desetari, to je tisti, ki popisujejo desetino, zapišejo večkrat več nego najdejo, bodisi radi tega, ker ne dobivajo stalne plače, ampak odstotke, ali pa radi tega, ker imajo tak ukaz, kakor je to že povedal dr. Masaryk; a tako delajo tudi cenilci tobaka.

To je desetina, koje dajejo državi vsi posestniki. Mimo tega pa dajejo kmeti tretjino begom. Tako, da od pridelkov dajejo štiri dele drugim, kar je vsakako jako mnogo; in še to v najboljem slučaju tedaj, ako bi bile cene določene po pravi veljavi in bi desetari popisovali tako, kakor najdejo.

Če še temu pridodamo, da kmetovi plačujejo hišni davek, davek na malo živino, da so obvezani na roboto, potem je jasno, zakaj propadajo od dneva do dneva. V občini Belogovac, okraja banjaluškega, imelo je pred okupacijo 100 posestnikov najmanje po dva vola — a da je vol važen za gospodarstvo, to ve vsakdo — lani pa 70 izmej njih niti jednega. Verujem Njegovi prevzvišenosti, gospodu skupnemu finančnemu ministru, da se je odkupilo 11.000 kmetov za prko 3 milijone goldinarjev, ali to se je moglo zgoditi s prihranjenim denarjem od poprej. Vsakako se veliki del njih ne more odkupiti pri bremenih, koje nosi, in pri okolnosti, da bančni zavodi dajejo na posodo le toliko, a kolikor mobilnega kapitala se izkaže prosilec, in to s potrdilom oblasti — a takih je malo. In mej tem, ko se tako postopa z rojaki, olehčuje se naseljenecem. Nemci in Italijani, doselivši se v okolici Maglaja okraja banjaluškega, in drugi drugod, imeli

so olajšave od vlade in so bili dlje časa oproščeni vseh bremen. Tako so mogli nastati „Neu-Maglar“, „Rudolfsthal“, „Windhorst“, imena, koja vender kažejo neko tendencijo, koje bi hoteli utajiti.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežela.

Državni zbor se snide zopet dne 5. novembra.

Na Ogrskem imajo zopet krizo: ministertvu Szapary so menda dnevi šteti. To ni sicer nič posebnega, ali zanimivo je vedeti, iz katerih uzrokov je nastala ta kriza: separatistični duh v Madjarih je že toli silen, da ne kaže več nikakih obzirov ne do skupnih državnih interesov, ni do krone same. Znano je, da dogodki iz let 1848—1849 še vedno zvene po duši slednjega Madjara, to tem bolj, ker znani puntar Košut neprestano skrbi za to, da madjarski narod ne pozabi na to, kar je bilo, ampak osveža vsak trenotek Madjarom spomin na njih načrte iz let 1848—1849. Odločilni krogi so hoteli uporabiti priliko odkritja spomenika v letu 1848 padšim honvedom, da nekoliko ublažijo ogorčene spomine na boje, ki so se bili v tem letu. Hoteli so, da se počasti spomin na bojevnike s te in oni strani. Vojaški poveljnik naj bi bil položil venec na spomenik puntarjev, a potem naj bi se bil položil venec na spomenik avstrijskega generala Hentzija. A to vam je bil ogenj v stehi: mej narodom in v parlamentu. Madjarskim šovinistom bi bile že prav, da se zastopnik skupne armade pokloni pred spomenikom puntarjev, a tega pa ne, da bi tudi oni skazali čast spominu generala, ki se je bojeval in umrl za svojega cesarja! Hrup je bil tolik radi tega „razšalenja naroda“, da so morali odložiti vso slavnost in da se ob tej aferi najbrže izpodtakne ministertvo Szaparyjevo. Zagrizenost Madjarov je tolika, da je posl. grof Gabrijel Karoly primerjal avstrijskega generala Hentzija z morilcem Spongo. Dvorni krogi so seveda zelo užaljeni po teh dogodkih, dokaz temu je, da je cesar nenadejano zapustil Gödöllö ter se povrnil na Dunaj.

V vseh nemških listih — liberalnih in nacionalnih — je velik ropot radi razpuščenja mestnega zastopa v Liberci. Pri tem so pa nacionalci v neprimerno ugodnejšem položnju, nego liberalci. Prvi se lahko kažejo takošne kakoršni v resnici so, poslednji se pa morajo zvijati in hliniti. Kajti ni dvombe, da se liberalci mogotei že popred vedeli o nakani vlade, a ne smejo pripoznati tega, da ne potisnijo najostrejšega orožja v roke nacionalceov.

Odbor českega društva v Brnu je v svoji seji dne 21. t. m. izjavil soglasno, da popolnoma odobruje stališče, na koje so se postavili Eim, Masaryk in Pacák v avstrijski delegaciji. Zajedno so sklenili izraziti jim zahvalo na nevtrajlivi borbi za interese naroda českega in vseh slovanskih narodnosti, kakor tudi na njih postopanju nasproti trojni zvezi. Odbor je izjavil nadalje, da obsojuje protislovansko in nepatrijotičko postopanje delegata dvornega svetnika Meznika protestujoč v imenu naroda českega proti njegovim izjavam v delegaciji.

Kako misli konservativno plemstvo česko o nadaljnji spravnih akciji pojašnjuje nam govor grofa Ervina Nostica pri zadnjem zborovanju katoliško-politiškega društva za kraljestvo Češko. Dunajske punktacije — rekel je govornik — morajo se pregledati in popraviti. Kaj se bode zgodilo v bodočnosti, je za sedaj uganjka, ali to je gotovo, da konservativno plemstvo nikdar ne pritrđi

temu, da se dežela raztrže na dva strogo ločena dala. Govornik nikakor ne more pohvaliti postopanja vlade; treba je vsakako, da vlada pokaže svojo barvo in da pove ali je Savel ali Pavel. Vladi je dolžnost, da gladi pot korekturi dunajskih punktacij.

Vnanje države.

Nova nemška vojaška predloga določa mirovno stanje nemške vojske za dobo od 1. oktobra 1893 do 31. marcija 1899 na letnih 492.068 mož, ako bodo vojaki pri pešpolkih službovali po dve leti. V razlogih, s katerimi se utemeljuje predloga, naglašava vlada, da se je vojaško-politična situacija premenila v zmišlu, Nemčiji neugodnem, da torej treba izdatne odpomoči in zato je vzeti v vojakove vse, ki so sposobni za službovsnje. Vrh tega zahteva se v predlogi dovoljenje, siliti k triletnemu službovanju vse tiste, ki so se pregrešili zoper kaz. zakon. V utemeljevanji trdi se nadalje, da bode v 24 letih s pomočjo raznih organizatornih naredeb naraslo število izvežbanih vojakov na 4.400.000 mož, tako, da bode nemška vojska nadkrilila francosko in ne bode dosti manjša od ruske.

DOPISI.

Iz Oreška 22. oktobra. [Izv. dopis.] Dne 20. t. m. zbrali so se gg. učitelji v naši vasi k odkritju nagrobnega spomenika po pok. g. učitelju Andreji Križaji. Dasi je bilo neugodno vreme, vendar gg. učitelji niso se zbal, da ne bi pokazali spoštovanja do svojega stanovskega tovariša. Z ozirom na neugodni čas reči smemo, da so se sešli v mnogobrojnem številu. Veseljem opažali smo tudi, da sta se celo dva gg. učitelja iz oddaljene Vipavske tega razkritja udeležila. Sveto mašo po pokojniku služil je domači dušni pastir. Jako nas je razveselilo krasno petje. G. domači učitelj R. Horvat zbral si je mešani zbor, na kojem more res ponosen biti. Po sv. maši uvrstili smo se ter odšli na pokopališče. Po poti smo opažali, da so krasile Orehovsko vas trobojnice, črno pregrnjene. Ljudstvo se je kar gnetlo na pokopališči, kajti tako svečanosti so pri nas redke, a tim bolj zanimive. Ob gomili pokojnikovi začel je g. Podraški učitelj R. Dolenec nastopno:

Spoštovana gospoda, dragi tovariši in prijatelji! Uprav danes preteklo je šest let, kar je iz zvonikovih lin naznanjal glas zvonov, da je prominil mož, čegar življenje bilo je neomadeževano, čegar nazori so bili kristalno čisti; da se je preselil mož v najlepši mladeniški dobi v lepšo in boljše domovino, v domovino, kjer „ni križa, težav, ne joku“.

I mi zbrali smo se danes ob šestletnici njegovi tu, da počastimo spomin njegov, da pokažemo, kako blag, kako časten nam je spomin njegov, da se še enkrat poslovimo se svojim zadnjim „z Bogom“ od njega.

Pokojni g. tovariš Andrej Križaj porodil se je dne 5. oktobra 1862 v Orešku. Prve svoje študije končal je v postojnskem trgu, nadaljeval jih na realki v Trstu, dovršil na ljubljanskem učiteljski. Nadejpolnimi nazori prišel je mladenič mej svet, kako bi koristil trpečemu narodu. Zvolil si je časten, a težaven stan. Prvo nameščenje njegovo bilo je v Trnju na Pivki, drugo pa na Lozicah na Vipavskem. Kruta bolezen odtrgala ga je od plodonosnega delovanja njegovega ter ga položila v posteljo, v koji je moral prebiti dolga tri leta. Pokojnik je bil najhvaležnejši in najpokornejši sin svoji stari osiveli materi, od prvega rojstvenega diha do zadnjega smrtnega izdiha najodkritosrdnejši brat svojim sestram in bratom in najvernejši in najzvestejši tovariš stanovskim svojim tovarišem. S komur je občeval, občeval je krotko, mirno, prijazno,

„Krivice storil ni in ne želel, Najraje v sreci jezik je imel“.

Krvavešim srcem stojimo, dragi Andrej, ob gomili Tvoji, kajti zapustil si nas prezgodaj, prezgodaj šel od nas v teh burnih časih, ko nam tako treba jeklenih značajev, ko bi tako rabili odkritih uzorov. Zadušimo pa solze, ne plakajmo, ne žalujmo, saj pravi pesnik:

„Ne bodem solz po Tebi točil, Ne bom po Tebi žaloval.“

Saj našel si na božjem nebu, Kar tukaj bi zastoj iskal.“

Našel si večni počitek, našel „kotiček miru!“

Tebi, v Bogu speči tovariš mili, kličem Ti: Uživaj veselje, o kojem govori apostelj: „Da nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo, nobeno človeško srce ni občutilo, kar je Bog tistim obljubil, ki njega ljubijo!“

Uživaj plačilo, katero Ti Večni gotovo ne odreče. Saj pridemo i mi iz solzne te doline kmalu za Teboj kajti:

„Kratki so dnevi na svetu za nas“. Zdruzimo se i mi kmalu s Teboj, kjer se nam ni več ločitve bati; saj smo tukaj le popotniki, koji moramo vedno na mislih imeti da:

„Živeti moram in trpeti, Trpeti dokler le živim, Umreti moram in strohneti, Strohneti, da se spet zbudim.“

Zakličem Ti v zadnje: Tvoj spomin ostane neizvenljiv pri nas, zakličem Ti avoj saduji „Z Bogom!“

Lepe besede govornikove privabile so solze v vseh očeh. Na to so zapeli gg. učitelji prekrasno pesem „Nad zvezdami“, položivši vence na grob. Pošli smo se s pokopališča z blažilno nado v srcu, da je pokojnik srečen, „da ni nesrečen, kdor v grobu leži!“

Preblagorodna gospa Nollj povabila je vse gg. učitelje na svoj dom na mali zajutr, za kar bodi dobrotljivi gospej izrečena tu najsrčnejša zahvala. Na to je povabil g. Križaj — brat pokojnikov — vse gg. učitelje i druge prijatelje na skupen obed. Prevelika potrežba kakor tudi prava slovenska gostoljubnost pokazala je, kako spoštuje g. Križaj spomin umrlega svojega brata, kako cení častilce brata svojega. Na tej požrtovalnosti gosp. Križaja izroči nam je vsem svojo najsrčnejšo zahvalo. S tem je pokazal, da je pripravljen za brata svojega žrtvovati vse svoje moči, da je pripravljen storiti vse.

Mej obedom zahvalil se je domači gosp. učitelj Horvat v svojem, kakor tudi v imenu družine Križajeve, vsem došlim za preprijazno naklonjenost, koje so gg. učitelji kakor tudi dragi prijatelji pokazali s tem, da se niso vstrašili slabega vremena, ne dolge poti, ko je trebalo slaviti spomin možaka, poštenjaka. Pri vsem obedu zabaval nas je Pivški kvartet, sosebno Slavinski slavce.

G. R. Doleneo nazdravil je stari osiveli materi kakor tudi bratu pokojnikovemu, zahvaljuje se jima na preprijaznem sprejemu ter povdarja, da umrli g. Andrej gleda iz nebeških višav radostjo na zbrane, da bode prošil pri Večnemu blagoslova na Križajevo hišo. G. Rustija podal je slike iz pokojnikove bolezni. Ker je čas prehitro minul in so se jeli oddaljeni gg. učitelji že poslavljati, zahvalil se je še enkrat g. Križaj vsem zbranim na naklonjenosti in prijaznosti do brata kakor tudi do vse hiše njegove. Odšli smo trdno prepričani, da smo storili svojo dolžnost, da smo pokazali svetu, kako časten, blag nam je spomin pokojnikov.

Iz Ločnika 22. oktobra 1892. [Izv. dop.] — Tukajšnji dopisnik v „Corriere di Gorizia“ od 18. t. m. nearamno napada mene in moje sodrugo, češ, da svo ga dražile se „živio“ in drugimi nespodobnimi besedani, kar pa ni res. Ker me ni volja zagovarjati se v živdovskem listu in da svet vendar izve, kako se tukajšnjim Slo-

vencem godi, prosim Vas gospod urednik, priobčite ta dopisič v Vašem cenjenem listu

Jaz in moja tovaršica stali sve necega dne pred hišo ter se pogovarjali v slovenskem jeziku. To je mimo vozeč ga dopisnika Corrierovega tako raztogotilo, da nama v svoji zagrizenosti začne zabavljati ter naju vpraša, zakaj da preklinjevi itd. Ko mu na to rečem, da ne mé dve, temveč da on proklinja naju jezik, raztogotil se je nad nama še huje. Še-le potem, ko sem ga krepko zavrnila, odpravi se svojim trikolnim vozičkom dalje, a vest mu vender ni pustila iti po svoji poti naprej, kajti vrnil se je ter začel naju zopet na omenjeni način napadati, dostavivši še svoj „evviva la Lega“. Nato zaupije neki furlanski deček „živio“, ne pa me, kakor dopisnik trdi. Tudi na najin poziv ni deček tega storil, marveč je izrekel to nedolžno besedo iz nagajivosti, ker ve on in drugi, da je ta gospod smrten sovražnik slovenskemu jeziku in da se ga živio-klicem najbolj ujezi.

V svojem dopisu napada ta zagrizenec tudi prečastitega gospoda dekana, češ, da naju on uči. — Gospod dekan ljubi vse svoje ovčice, naj si bodo že te ali druge narodnosti. On v tem ne dela nikacega razločka; da pa brani zatirane svoje slovenske ovčice, dela to kot njih pravi dušni pastir, zato pa zasluži pohvalo, nikakor pa napade.

Dopisnikovo postopanje proti Slovincem ne preseada samo tem poslednjim, ampak tudi Furlanom in zato se njegovi sokrvniki norčujejo z njim. On meni, da s takim početjem ukroti vse tukaj živeče Slovence, a revož se močno moti, kajti s tem doseže ravno nasprotno, kakor to že kažejo lehko vidna znamenja.

Slednjič naj si dopisnik tudi zapomni da naj spoštuje druge, ako hoče sam spoštovan biti. Marija Mervic. služabnica pri g. dekanu.

Različne vesti.

Imenovanja. Poštnimi kontrolorji so imenovani: blagajnik Ivan Ausernik v Pulji za Ljubljano, oficijali Rubert Stumpf, Miroslav Biring, Anton pl. Cernizza in Janez Burger za Trst, Fran Furlani za Gorico in Viktor Jenčič za Ljubljano.

Zalostno zares. Iz izjave veleč. g. župnika pomjanskega, koje priobčujemo danes na drugem mestu, je razvidno, da mora ta, nekđaj tako krepki „mož“ v cvetju svojih let v pokoj, ker mu je zd rav je zrušeno — a ne morda zbok pretežavne službe, ampak veled preganjanja se strani naših narodnih nasprotnikov, odnosno po teh poslednjih nahujkanega in zbeganega ljudstva. V koliki meri so naši narodni nasprotniki poživnčili — družega primernege izraza res ne najdemo — en del našega ljudstva, dokaz je istina, da uprav ta župnik ni bil varen pred napadi lahonске stranke niti tedaj, ko je bil, z najsvetejšim v roki, na poti k umirajočim. Gospod dr. Mahnič in družba, tu sem le-obrnite pozornost svojo, tu vam bode ogromnega dela; pojte in motrite razmere istrske, da se slednjič prepričate, kje so pravi nasprotniki verske morale; da se prepričate, od kod v resnici preti nevarnost sv. veri; da se prepričate, od katere strani se zares pohujšuje ljudstvo; in da se slednjič po lastnih akušnjah prepričate o tem, kar trdimo zopet danes v svojem uvodnem članku: da je pospeševanje narodne zavesti mej slovenskim ljudstvom le na korist verskemu čustvu! Pri vsakem našem duhovniku doli v tužni Istri dobiste lako zanesljivih podatkov ter izveste lahko marsikaj, o čemer se vam pri vaši izključljivosti niti ne sanja in na čemur bi se vam lasje ježili!

Bakljado in serenado odstopivšemu doželtnemu predsedniku krajskemu, baronu

Winklerju so priredila národna društva ljubljanska v soboto zvečer. Združeni pevci pevskih zborov „Glasbene Matice“, „Ljubljane“ in „Slavca“ so zapeli tri zборе pred stanovanjem gospoda predsednika. Mej serenado se je poklonila gospodu predsedniku posebna deputacija 16 gospodov. Po dokončanem petju priredila mu je množica burno ovacijo, koje je smatrati kot odgovor na grde napade, došle z nemške strani.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je darovala Ivanka o prvih oklicih 1 gl. — Mali Cirilček iz Rojanskega vrta je nabral v gostilni konsumnega društva 1 gl. 12 kr. — O priliki Makselnovega godu nabrala vesela družba 1 gl. 60 kr.

Družbi sv. Cirila in Metoda sta podarila veliko izbirko prav rabljevih knjig realnina abiturijenta gg. A. Vernik in J. Mazi. — Dohodke naši družbi v korist prirejenih veselice so poslali: Preveselo se razevitujoča ženska šentjakopsko-trnovska podružnica 273 gl. 70 kr. z včetimi raznimi darovi in plačili družbenic; vzorni šentpeterski podružnici v Ljubljani ženska in moška 227 gl. 57 kr. in podružnica v Idriji, v mestu, ki je mej pokrovitelj naše družbe, 113 gl. 80 kr. — Novoustanovljena podružnica naučenih rodoljubkinj na Vrhniki nam je naklonila 100 gl. — Vzornice domoljubkinje, vrle Litijske Slovenke, so poslale še četrtili 100 gl. pokroviteljine, sedaj z željo, da se mej pokrovitelje vpiše trg Litija, zastopnik pa naj bode vsakokratni prvemestnik gospodarskega odseka za trško premoženje. Z geslom:

V povzdigo dušno in za čast naroda
Žrtvuemo združeni za darom dar;
In da še plodnejše uspeva stvar
Duh vód svetih nas Ciril Metoda!

je poslala blagajničarica šentjakopsko-trnovske podružnice, gospica Antonija Kadivčeva 100 gl. pokroviteljine. Istotako smo prejeli 100 gl. pokroviteljine od vrle narodne postojanke v Trstu, „Slovanke Čitalnice“, in 100 gl. od čilega „Dolenjskega Sokola“ v Novem Mestu. Dalje so družbi naklonili: Ob svoji veselici slovenski abiturijenti 76 gl. 63 kr., izročeni nam po g. Milutinu Zarniku; g. A. Rošič 22 gl. 10 kr., nabranih pri shodu podružnice „Apače in okolica“ na Koroškem; g. I. Cotelj v Kanfanaru v Istri 18 gl. in sicer: 10 gl. ustanovnine, 6 gl. 40 kr., nabranih v veseli družbi na jimendan presv. cesarja v Juršiči pri g. kuratu Velikanji, in 1 gl. 60 kr. kot dar male družbe; g. A. Virant 11 gl., ki so jih zložili člani „Dolenjskega Sokola“, g. Fr. Regally, pravnik na Dunaji 6 gl. 80 kr., nabranih mej vseučiliščniki; družba pri g. A. Zajcu na Rimski cesti v Ljubljani 6 gl.; v. g. dr. Fr. Š. 5 gl., katero je družbi poslal g. J. Fon, vikarj v Kredu; g. župnik Teran 5 gl. povodom poslano mu naše knjižice „Janez Cigler“; g. A. Korošec, abiturijent v Šentjuriji ob Ščavnici 3 gl. 40 kr., nabrane mej kmečkimi mladeniči o priliki čitalnične veselice pri Kapeli; g. kurat M. Pintar 2 gl. 39 kr., g. trgovec Fd. Rojnik v Ljubljani 2 gl.; dr. V. S. 2 gl.; neimenovan rodoljub 2 gl. in g. Ivana Sokličeva 1 gl. 56 kr., zložene v veseli družbi na Jesenicah.

S ponavljanimi čutili globoke svoje hvaležnosti želimo v vrnitev vsem darovalkam in darovalcem ob pripošanji naših svetih bratov v obilni meri Božjega blagoslova!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Prvi jour fixe v „Slovenski Čitalnici“ bil je jako živahen in je bila zabava animirana, čemur so izdatno pripomogli tamburaši „Trž. Sokola“ Stoloravnateljem je bil izbran g. dr. Gustav Gregorin. Čuli smo več različnih govorov in napitnic. Sodeč po tem p vem poskusu, soditi je, da bodo ti sestanki kaj ugodno uplivali na socialno življenje mej našo inteligencijo. Torej: le krepko naprej!

Veselica „Tržaškega podp. in bralnega društva“, vršiva se v nedeljo dne

23. t. m., izpadla je na občno zadovoljnost kolikor v moralnem tako tudi v materialnem obziru. Program se je vršil v najlepšem redu. Tamburaški zbor „Tržaškega Sokola“ je moral ponavljati, isto tako tudi pevski zbor „Slov. pevškega društva“. Ugajali sti posebno občinstvu igri, kateri ste si igrali in sicer: „Veselo iznenadenje“ in „Pomota v naznanilih“. Dilefantje so izvršili svoje naloge popolnoma dobro, da se boljše od novincev niti pričakovati ne more. Igraške so bile povsem, nove in sicer pri prvi igri so sodelovali: g. Radoslava Valenčič, Marija Čuček in Kančnik Ottilija in gosp. Sosič Anton; pri drugi pa gospodičini Schmidt Marija in Krajnik Pavlina, ter gospoda Umek Ivan in Sosič Anton. Nagovor gospodičine R. V. je tudi ugajal, posebno pa odstavek: „In kedor se Slovencem čuti in napredek slovenstva mu je mar — ne pozabi Ciril-Metoda, ampak podari mali dar“, in sicer tako, da se je vsak pričujočih spomnil naše prevažne družbe ter se je nabrala precej lepa svota v korist te družbe. Zabava je bila sploh jako animirana. Veselilo bi nas, ako bi kmalu imeli priložnost zopet udeležiti se takih veselice, katere „Tržaškemu podp. in bralnemu društvu“ delajo vso čast.

Dar. Upravni svet banke „Slavije“ je podaril „Del. podpornemu društvu“ svoto 50 gl. Velikim zadovoljenjem beležimo ta veledušni čin imenovanega slovenskega zavoda, koji zasluži popolno naše zaupanje.

Iz odbora „Delalskega podp. društva v Trstu“ se nam poroča, da se bode v prihodnjem pustu vršil navadni veliki ples tega društva že v polovici januarja pr. l. v gledališču „Fenice“, torej ob začetku pusta; tako zgodaj pa zato, ker ni bilo mogoče dobiti tega gledališča za posnejši čas zbok kratkotrajnaja pusta in zato, ker ga je vzelo dramatično društvo v dvamesečni zakup. Poroča nam se tudi, da se bode poskrbelo za vse potrebe in olepšave, da ta narodna veselica v vsakem pogledu sijajno izpade. Za zdaj znamo da se bode društvo obrnilo v Ljubljano do Kuhnovega ali pa v Reko do Jelačičevega polka, da dobi jedno teh dveh izvrstnih vojaških godb. Tudi druge priprave so začele, da se ta pot izvrši, kar se lansko leto nij moglo izvršiti zavoljo nepričakovanih zaprek.

Tržaški mestni svet ima juri zvečer svojo sejo.

Črtice iz Rojana. Kaplanu nočejo dovoliti plače, ker baje ne govori „la lingua del paese“, pač pa plačujejo dobro učitelje, ki ne umejo „la lingua dei respetivi scolarj“.

Učiteljica prvega razreda ne zna — ali vsaj dela se, da ne zna, ker je morda tako bolj nobel — slovenščine, a vendar poučuje slovenske otroke.

V 3. italijanskem razredu bode, kakor čujemo, učitelj Bonin poučeval slovenščino. Herz, was willet du noh mehr? To je vendar najbrutkejša ironija!

Iz III. slov. razreda je letos prestopilo nekoliko otrok v III. italij. razred. Nismo sicer poizvedovali, zakaj, ali misliti si moremo, da jih je kak agitator zvalil tja. Istina pa je, da noben otrok ni prestopil iz laških razredov v slovenski. Obsojati moramo pri tem tiste stariše, ki se brigajo za otroka le tedaj, ko ga je treba vpisati v šolo, potem pa se čisto ne zmenijo, v kateri razred zahaja otrok ali po svoji lastni volji, ali pa ga je dotični učitelj vpisal, kamor ga je hotel.

Vsa organizacija naše šole je sama zmešnjava. Trebalo bi izbornega pedagoga in mnogo truda, da bi se uredila po zdravih pedagoških načelih. Tudi novi šolski nadzornik ne bode mogel dosti opraviti, ako ga vlada bolje ne podpira, kakor je podpirala pokojnega Loserja.

Naš magistrat zahteva od družih največje snago, a tik naše šole, skoraj pod oknom šolske sobe, je — smetišnica, ki ni bila spraznjena in očiščena že vse leto.

Nad glavnim vhom naše šole je čitati napis: Civica scuola popolare — nek-daj je bil tudi slovensk napis.

Urniki so le italijanski. 4. slovenskega razreda niti ni, tako, da otrok, dovršivši III. slov. razred, ne ve, kam bi se obrnil. In vendar pravijo: Abbiamo in territorio 11 scuole slovene, ben organizzate itd.

Iz Vipavske doline se nam piše: Po hribih vipavskih zapadel je sneg, gotovo se vresniči govornica starih mož, da po vročem poletju pride huda zima.

V Vipavi zgorel je grofa Lanthierija malin v Tabru, škode okoli 500 gl.

V Št. Vidu nad Vipavo ovržena je, oziroma zadržana je začasno volitev županova.

Vino je letos po Vipavskem jako dobro, kajti trgatve ne pomnijo ljudje še take, da bi se vršila tako lepe skozi in skozi solčno dni kakor ravnó letos. Kapljica je dobra, prodaja od 14 gl. naprej hektoliter. Vinski trgovci pridite, da se prepričate o dobroti letošnjih vipavskih vin! Omenjati je tudi, da so se vsa vina že očistila.

Na Rzelji vdobe, kakor se govori, duhovna, pride tja g. Jurij Mercina, rodom Gočana.

V Vipavo prišel je po dolgem času vendar enkrat nadučitelj, to je g. Skala iz Vrem.

Občinske volitve v Pomjanu. V komisijo za predstojede volitve v občinski zastop Pomjanski so izvoljeni: Matej Parovel pok. Antona iz Sergasa, Ivan Viler pok. Matije iz Kostabone, Matej Pribac pok. Antona iz Šmarj in Domenik Babič pok. Antona iz Marezig. Kakor čujemo so vsi ti možje iz nasprotnega tabora in imamo že danes jasno sliko, kako se bode postopalo tudi pri teh volitvah. Tem večja je dolžnost narodne stranke, da s podvojenimi silami stopi v volilni boj ter da bistrim očesom opazuje manevre nasprotné stranke.

Novoustanovljeno „Bralno društvo za Kozino in okolico“ vabi vse dosedanje ude in neude na prvi občni zbor, kateri se bode vršil dne 1. novembra t. l. v začasni društveni dvorani v gostilni g. J. Siškoviča v Kozini. Začetek točno ob 4 $\frac{1}{2}$ uri pop. Vspored: 1. Nagovor začasnega predsednika; 2. Poročilo tajnikovo (oziroma tolmačenje pravil); 3. Volitev novega odbora; 4. Prosti predlogi. K obilni vdeležbi vabi uljudno

ODBOR.

Društvo „Veseliša“ v Šklednji priredi v nedeljo sodelovanjem tamburaškega zbora „Trž. Sokola“ veselico občinim programom, kojega priobčimo prihodnjič.

Pevsko društvo „Slava“ napreduje izbornó, kakor smo se v nedeljo osebno prepričali. Pevcev je na 40. Že vnanost teh krepkih in simpatičnih mladeničev napravlja najboljši utis. Osebno nas je pa razveselil duh, ki vlada v tem društvu. Čestitati nam je vodstvu društva in pa vrlému pevovodji. Javno pohvalo zasluži tudi staroznano pevsko društvo „Veseliša“ v Šklednji, ki gre tako bratski na roko novemu društvu. Tako je prav, tako je lepo: duh vzajemnosti prešinaj nas vseh in kažimo pri vsaki priliki na javno, da smo bratje. Bog blagoslovi vaše delo, vrli možje in mladeniči!

Tolminski cestni odbor razpustilo je tržaško namestništvo radi nemarnega poslovanja.

Ni dolgo temu, kar je tudi „Edinost“ podala malo sličico o tem poslovanju.

Tržaške posebnosti. Predvečeranjim napal je nekdo na glavnem trgu tukajšnega znanega advokata D. Po kratkem prepiru pripeljal mu je nekoliko krepkih zaušnic. Da se je hipoma nabralo vse polno zija, se razume ob sebi. Vskakalo je to neka tržaška posebnost, da na tak način takozvana inteligencija poravnava svoje spore na javni ulici. Osebno je mej našimi italijaskimi časnikarji v navadi ta „lepi“ običaj.

Boj mej branjevkama. Iz nepoznanih vzrokov vnel se je predvečeranjim zjutraj

na trgu Ponterosso srdit boj mej dvema branjevkama; ker sta se bojevitima ženskama še pridružila respektivna soproga, doseгла bi bila ta zadeva precejšnje dimenzije, da niso posegli vmes redarji.

Mrtvoud je zadel na ulici krošnjarja Ivana Peusa. Prenesli so ga v lekarno Seraval, kjer je kmalu na to umrl.

Zelo važno za take, ki imajo star srebrni denar. Vsled razglasa vis. c. k. finančnega ministerstva od ne 8. avgusta 1892 se bodo stari srebrni denarji iz zvezne pogodbe (Conventionsmünzen) samo še do novega leta jemali pri cesarskih blagajnicah. Po novem letu pa se bo dobilo za nje samo to, kar je srebro vredno. Ker pa se je za te denarje do zdaj več plačevalo, kakor so v resnici vredni, in ker se cena srebra še vedno menja, zato se svetujejo vsakemu, kdor ima tak denar, da ga zamenja še pred novim letom, sicer zna zgubiti po 30%, to je, po 30 kr. pri goldinarju.

Za zvezno srebrnino, izkovanó v Avstriji, se plača:

	do novega leta	po novem letu
cel tolar s krono (križarji)	gl. 2.30	gl. 1.60
pol tolarja s krono	„ 1.12	„ 0.80
četrt tolarja s krono	„ 0.55	„ 0.40
navadni tolar zvezne veljave	„ 2.10	„ 1.46
goldinar zvezne veljave	„ 1.05	„ 0.72
stara dvajsetica (evancigarca)	„ 0.34	„ 0.22
nova dvajsetica	„ 0.35	„ 0.22
desetica (zvezna veljave)	„ 0.17	„ 0.10
petica	„ 0.8	„ 0.6
groš	„ 0.5	„ 0.3

Tista srebrnina, ki ne velja več za denar, ampak se plača samo po vrednosti srebra, in tolarji Marije Terezije (levantinski iz l. 1780) in vsakovrstna srebrnina izpod drugih kraljev se zdaj plača: cell tolarji 1 gl. 45 kr., poltolariji 72 kr., tridesetice 34 kr., tuje dvajsetice (evancigarce) 22 kr., tuje desetice 10 kr., stare petnajsetice in sednajsetice 16 kr., stare šestice 4 kr., dvojni zvezni tolarji (že preklicani) 2 gl. 5 kr., južnonemški tolarji (bavarski) 1 gl. 12 kr., južnonemški goldinarji 56 kr., južnonemški polgoldinarji 28 kr., šestinke tolarja 15 kr.

„Slovenski Svet“ ima v 20. št. naslednjo vsebino: 1. Vojni jezik. 2. O oportunitizmu slovenskih zastopnikov. 3. Rimski liturgija (Dalje). 4. Biserje i Ale-movi. 4. Старики. (Ruski izvornik in slovenski prevod z latinico in cirilico). 6. Три мипа. 7. Rusko pravopisanje. 8. Ruske drobtinice. 9. Svetčev banket. 10. Pogled po slovanskem svetu. 11. Književnost.

Književnost. V Paternoli-jevi tiskarni in založbi izšla je knjiga: Laški nemški in slovenski pogovori. Spisal jo je bil pokojni gimnazijski ravnatelj Josip Premru, a pozneje popravlil in za tretjo izdajo priredil pokojni duhovnik J. Rejec, a tudi četrta izdaja kaže napredek. Na prvih 40 straneh podana je ob kratkem slovenska slovnica, katere se moreta s pridom učiti Italijan in Nemec, pa tudi Slovenec, ker njana je v vseh treh jezikih.

Zahvala.

Slavni upravni svet banke „Slavije“ podaril je našemu društvu svoto 50 gl. Podpisano predsedništvo se zahvaljuje najiskrenejše na tem daru izrekajoč željo, da bi bilo delovanje tega zavoda mej nami najvapešneje.

Predsedništvo „Delalskega podp. društva“ v Trstu, dne 24. oktobra 1892.

Mate Mandič, Ivan Umek,
predsednik, tajnik,

Javna zahvala.

V svojem, kakor tudi v imenu svoje matere, sester in bratov izrekam najtoplejšo zahvalo na mnogobrojni udeležbi pri odkritji nagrobnega spomenika pokojnega brata, bivšega učitelja Andreja Križaj-a dne 20. t. m. Sosebno pa zahvaljujem g. nadučitelja J. Rustja na nabiri za spomenik, domačega g. učitelja R. Horvat-a na njegovem trudu in izvrstnem vodstvu cerkvenega petja, g. učitelja R. Dolenc-a na krasnem nagrobnem govoru, gg. pevce na milih nagrobnicih in vse ostale gg. učitelje, ki se niso strašili slabega vremena in ne daljnega pota ter tako izkazali zadnjo čast njih bivšemu kolegi. — Bogi plati stotero!!

V Orehku, dne 22. oktobra 1892.

Anton Križaj.

Javna zahvala.

Podpisano vodstvo zahvaljuje se po tej poti vsem sodelovalcem pri veselici „Tržaškega podp. in bralnega društva“ vršivi se dne 23. t. m., in sicer gospodičinam: Radoslavi Valencič, Schmidt Mariji, Čuček Mariji, Kančnik Otiliji in Krajnik Pavlini; gospodom: Umek Ivanu, Sosič Antonu in Drag. Paternostu, kakor tudi slavnemu tamburaškemu zboru „Tržaškega Sokola“ in sl. „Slovanskemu pevskemu društvu“, kateri so tako pripomogli do lepega moralnega in materijalnega uspeha te veselice. Zahvaljujemo se tudi vrlim udeležnikom veselice, posebej pa onim, koji so v ta namen kaj podarili ali ustopnino preplačali in sicer so podarili: gg. Šabec Ivan in družina Mankoč po 1 gld., Bartelj Srečko 40, Masnec pl. Josip 40, Grebenc Vekoslav 30 in Neznani 70 nvč. Od Boga jim plačilo!

Ob enem se zahvaljujemo gospodičini Radoslavi Valencič za podarjene lepe knjige in večni koledar.

Trst, dne 25. oktobra 1892.

Vodstvo

Tržaškega podp. in bralnega društva.

Na znanje!

! Ker me povprašujejo z mnogih strani, prijateljskih in sorodskih, ali res mislim iti v penzijo in iz katerih vzrokov, izjavljam tem potem, da res grem po določbi via. c. kr. ministerstva za uk in bogočastje z dne 9. septembra t. l. št. 19.857. Grem zato, ker mi je zdravje zrušeno, čemur se pa nikdo ne boče čudil, ako jebral dnpise v „Edinosti“ v poslednjih dveh letih. Tu bi bil našel še svojo smrt.

V Pomjanu, dne 24. okt. 1892.

Ljudovít Vodopivec,
župnik.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Prodajalnica in zaloga jestvin

„Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruga z omejenim poročivom v ulici Belvedere št. 3, bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in iz dežele. 11-104

Andrej Kalan, čevljar v ulici „Caserma“, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. Najelegančnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonijalnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače, „pasareto“ in sifone. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske pošne tiskanine. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočvarja, Via Barriera vechia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Josip Urbančič, na vogalu ulice Via Francesco priporoča vseh vrst žganja na drobno in debelo. — Pristna tukačinja in vnanja vina v hoteljah. — Suho meso, kranjske klobase, sir, slaščice itd. 41-48

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, nom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabria“, priporoča se Slovencem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova opozarjata zalebnike, krčmarje in š. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smotana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in aznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Pivarna Lavrenčič Via Rossetti nasproti lekarni Leitenburg priporoča svojo izborna istrska vina častitim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter, v stanovanje postavljen; manje naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. Častitim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra istrska kapljica. 15-25

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Mella a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, plotenino itd. itd. Cl.

Ivan Umek, čevljarški mojster, Via Romagna št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko s, adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Jakob Janež tapetar via Stadion št. 10 na dvorišču priporoča se slavnemu občinstvu za vsakovrstna tapetarska dela, kakor sof., madrače, naaljanče itd. Zagotovi točno in hitro postrežbo po jako nizki ceni.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne tečaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštno vred. Cl.

Oznanilo.

Daje se p. n. občinstvu na znanje, da boče letos in vsako leto naprej živinski in mešani semenj sv. Martina v Komnu na 10. novembra, osiroma ako bi bila na isti dan nedelja ali praznik pa na 11. novembra in ne več na 12. novembra. Domača in tuja živina prosta je na tri leta štantnine.

Županstvo Komen
17. oktobra 1892.

2-3 Župan: Kovačič,

Oddati je

lepo meblirana soha s posebnim uhom. — Več se izve v ulici Chiozza h. št. 20. II. nadstr.

Spomladansko zdravljenje

najboljše je s čajem iz tavžentrož (milefiori), kri čisteče in neprekoaljivo sredstvo zoper palenje v želodecu, hemoroidalne bolezni itd. — Zavitek z navodom, za 12 dni zdravljenja, stane 50 kr., s pošto 5 kr. več. Čuvati se je ponorenjenja zdravlila.

Dobiva se v odlikovani lekarni 77-100
PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg. Pošne pošiljate izvršujejo se neutogoma.

Krojaški mojster

FRANINAMO

naznanja sl. slovenskemu občinstvu, da je svojo delavnico preložil na Corso št. 8 II. nadstr.

Zagotovljajoč ceno in točno postrežbo se priporoča najiskreneje sl. občinstvu.

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“

Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popolunosti. Izvrstna namizna in desortna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljni naklonjenosti slavne občinstva.

104-14

P. Favero.

VINSKIM KUPCEM IN GOSTILNIČARJEM

se priporoča podpisani najiskreneje, zagotovljajoč vestno poslovanje pri vsaki vinski kupčiji. Prosi torej, da se vinski trgovci, gostilničarji in kupci zaupljivo obrnejo nanj.

Giuseppe De Colle

patentovani in zapriseženi vinski mešetar v

Višnjaju (Visignano) v Istri.

Griena bol kašalj, hreputavica, promuklost, nazobi, žadavica, rora, zapala ustijuh itd.

mogu se v kratko vrlome izločiti rabljenjem

NADARENH

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

31 godina sjajnega uspeha

Šte jih gotovi Prendini, lučbar i lekarnar u Trstu Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prevdjenih kašljuc noćih, navadno jutranje hreputavice i grlenih zapalah nestaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalicaš, koji je ponašinjaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijevih sladkišah (Pastiglie Prendini) to gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima utisnuto na jednoj strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Clena 30 nč. kutijici zajedno sa napatkom.

Prodaju se u Prendinijevoj lekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah sveta. 1-52

DROGERIJA na debelo in drobno G. B. ANGELI 104-28 TRST 12-12

Corso, Piazza della Legna št., 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kočije, v Angleškega, iz Francije Nemškeje itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vrelov kakor tudi romaniško žveple za žvepljanje trt.

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovnih od 50 noč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9-12 ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10-12 ure dop. Obresti na knjižice. 3%

Plačuje vsak dan od 9-12 ure opoldne. Zneske do 100 gld. precej, zneske preko 100 do 1000 gld mora se odpovedati 3 dni, zneske preko 1000 gld. pa 5 dni prej

Ekomptuje menjice domicilirane na tržaškem irgu po 3 1/2%

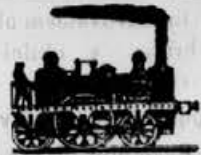
Posejude na državne papirje avstro-ograke do 1000 gld. po 5%

Večje svote od 1000 do 5000 gld. v 4 1/2%

Daje denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru. 20-24

CARLO PIRELLI

mejnarnadni agent in speditér

Trst, Via Arsenal št. 2.

28-32

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po nizkih cenah in na vse kraje

Posilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine 24-20 franko!

Prečastiti duhovščini

se vrljudno podpisani priporočam za navpravo crkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine, kot: Monštranc, kelihov, ciborije, svetilnic, ... G. ni-kov, itd. itd. po najnižji ceni v naj-vejših in lepih oblikah. Stare reči poplavljam ter jih v ognju posrebrim in pozlatim.

Na željo pošljem ilustrovane cenike franko.

Teodor Slabanja

srebar v GORICI (Görz).

Posilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine 24-20 franko!

Drogerija

Arturo Fazzini v Trstu

Ulica Stadion 22 — Telefon 519.

Velika izber mineralnih vod, zmlatih oljnatih barv najfinjih vrsti; radeče, rumeno, zelene, višnjeve in črne po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfinjeje po 40 novč. kilo. Razun tega velika izber barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojimi ni mogoče konkurirati. — Zaloga glasovitga krepila od Kwizdo (Korneburger Viehnährpulver) za živino. Zaloga miodij, barv, zdravil; zaloga žveplja in modre galice za rabo pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 32-50

Riunione Adriatica di Sicurtà

24-20 v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem rekah in na morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1890.

Glavnica društva	gld. 4.000.000-—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje	10.754.306 91
Premijna rezerva zavarovanja proti ognu	1.612.910 22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	33.594.10
Rezerva zavarovanja proti toči	200.000-—
Rezerva zavarovanja proti premiananju kurzov, bilanca (A)	163.786 21
Rezerva zavarovanja proti premiananju kurzov, bilanca (B)	137.579 85
Rezerva specijalnih dobičkov zavarovanja na življenje	250.000-—
Občna rezerva dobičkov	1.127.605 98

Urad ravnateljstva:
Via Valdirivo, br. 2 (v lastnoj hiši)

LEKARNA A. KELLER ex Rondolini,

utemeljena v letu 1769.

TRST,

Via Riborgo br 13.

Razprodaje sledeče posebnosti: Glasovite in prave flaštro iz Brokije, železo-Mallesi. Navadno ribje olje; isto olje s jedom in železom. Elikzir Cocco, okrepiljači in prebavljajoči. Elikzir China proti mrz lei. Anatarinsko vodo za usta. Obče poznano vodo katrama in vbrizgavanja katrama. Zmos proti tajnim boleznim. Ekstrakt Tamarinda s Antilov. Vino s China okrepiljače želodec kakor Marsala. Prašek za zobe, bel in rožnat. Ciperski prašek bel n radeč itd. Glavna zaloga rogatske kislice kneza Esterhazyja. NB. Pogodbe za tukačnje deželo se vsprejemajo po ugajajoči pogodbi ali po povzetju. 16-27